

Kwaliteit van het Onderwijs. Wat is dat eigenlijk?

Een van de eerste Rethink HvA bijeenkomsten had als thema "Onderwijskwaliteit". Onderzoeker Daniel van Middelkoop werd geïnterviewd en er was ruimte voor debat. Na twee uur intensief praten en denken over het onderwerp onderwijskwaliteit lag de oplossing - voor zover deze überhaupt bestaat - nog niet in het verschiet. Het debat ging ondanks een bevlogen moderator, soms alle kanten op. Onder meer als gevolg van de verschillende achtergronden en belangen van de aanwezigen.

Na afloop van de bijeenkomst besloten een aantal Rethinkers daarom tot een vervolgsessie. Een etentje bij een van hen thuis om in kleiner gezelschap nader van gedachten te wisselen over de filosofische- en veranderkundige vraag "Wat is onderwijskwaliteit en hoe helpen we de beleidsmakers van rendementsdenken naar kwaliteitsdenken?" Ook na deze tweede avond lag er natuurlijk nog geen eenduidig antwoord op tafel, zelfs geen concrete richting. Over een aantal zaken waren de aanwezigen het echter wel degelijk eens:

1. Het "rendementsdenken" is nu te vaak en te veel gericht op korte termijn financieel rendement
2. "Kwaliteitsdenken" en "onderwijskwaliteit" zijn lastige begrippen. Ze kennen beide vele dimensies en er is veel semantische verwarring. Er zijn veel verschillende meningen over wat het is en wat het niet is.

Kortom; Ook de tweede avond gaf ruim voldoende aanleiding verder te speuren. In een serie gesprekken heb ik geprobeerd uit te vissen hoe de Rethinkers onderwijskwaliteit en onderwijsrendement beleven. Welke gevoelens heb je bij die begrippen en waardoor komt dat? Daarnaast heb ik een enorme stapel artikelen, papers en onderzoeksrapporten op de keukentafel liggen en vraagt de postbode zich ondertussen af of ik aandelen Bol.com heb gekocht. Het leesvoer laat zich ruwweg in vier categorieën opdelen:

1. Filosofie. Wat is kwaliteit? oa. *Pirsig, Huijjer en Wijnberg*
2. Economie en rendement. oa. *Ha-Joon Chang, Scott, Graeber, Putnam en Heertje*
3. Onderwijs en kwaliteit. oa. *Bod en Van 't Riet*
4. Verandering en maatschappij. oa. *Klein, Brand en Camus*

Deze zomer hoop ik het geheel aan bronnen op een grote hoop te kunnen vegen en er samen met een paar medeauteurs een prikkelend en doorwrocht artikel over te schrijven t.b.v. publicatie in bijvoorbeeld dagblad Trouw of de Correspondent. Hiermee geven we na een welverdiende zomervakantie nieuwe energie aan dit onderwerp en houden we het actueel.

Sinds de bezetting van het Maagdenhuis zijn er natuurlijk al een grote hoeveelheid artikelen over dit onderwerp verschenen (oa. Nasr en Bregman) en een belangrijke vraag is dan ook hoe ons artikel zich gaat onderscheiden van de stapel die nu al op mijn keukentafel ligt.

Het antwoord op deze vraag heb ik nog niet en hierover wil ik vandaag graag met jullie in gesprek. We beogen een paradigmashift in gang te zetten; het roer moet radicaal om, zo lijkt het. We moeten ons daarom afvragen hoe we dit kunnen doen op een manier waarbij we sympathie opwekken van een groot deel van de bevolking en zo de zwijgende massa aan de hand mee kunnen nemen. Een wortel is vele malen verleidelijker dan een stok.

Omdat het gaat over de kwaliteit van ons onderwijs lijkt het me bij uitstek een ontwerp vraag die we bij creatieve, kritische studenten neer kunnen of zelfs moeten leggen. Samen met studenten en docenten moeten we een interventie ontwerpen die informeert, verrast, ogen opent en op het netvlies blijft plakken. Deze interventie moet zelfs de grootste rendementsdenkers op z'n minst minzaam doen glimlachen, ook al is het als een boer met kiespijn.